

Bolster

Sommige mensen menen dat het bos leeft. Met haar hand op de stam van een machtige kastanjeboom gelegen, kan Rosa dat niet voelen. Geen hartslag, geen ademuitstoot: niets. Het verbaast haar niet.

Een week geleden, op de zoveelste saaie juliochtend van de vakantie, ontvluchtte ze de verveling. Ze slenterde naar het loofbos waar ze vorig schooljaar langscroste op weg naar de brugklas, en al bij de eerste stappen op het knisperende schelpenpad kreeg ze het gevoel van het leven wég te lopen. Zaltbommel verdween achter het groen, dieper het bos in stokte zelfs zijn geroezemoes. De schroom, door sommigen verward met bescheidenheid, gleed eindelijk van haar af, als een sportbroek waar de rek uit is. Juist de stilte, de doodsheid van het bos, deed haar opleven.

Een druppel spat op het bandje van haar tanktop uiteen. Als op heterdaad betrapt trekt ze haar hand van de kastanjeboom af en kijkt omhoog. Door spaarzame gaten in het bladerdek ziet de lucht grijs: het regent *buiten*. Hier dringen slechts parels door. Ze vormt haar rechterhand tot een kommetje en vangt een druppel, laat het water in haar palm schommelen, droogt hem af aan een stuk schors.

Rumoer daarboven. Naast haar landt een vroege kastanje, strak omhuld door een stekelig pantser. Langzaam rolt hij tegen haar schoen. Ze bukt om hem op te rapen en hoort om haar heen meerdere plofjes tegelijk, alsof de kleine kastanjes gewacht hebben met vallen tot er niemand keek, gegeneerd om hun grootte, zoals ook zij haar trui en gymshirt pas verwisselt als de vroeg volwassen meiden hun veters strikken.

De bolster in haar hand is groen met moedervlekjes. Ze draait hem tussen duim en wijsvinger, probeert met haar nagel een opening te forceren, maar de kastanje laat zich niet zien. Voorzichtig stopt ze het ding in haar kontzak.

Ze loopt door.

Het druppelen stopt. Als rook in een smeulende woningbrand; zo vindt de zon zijn weg door alle gaatjes. Contouren van bomen tekenen zich af op het schelpenpad, omhuld door aureolen van zonlicht. Zonder nadenken begint Rosa te huppelen, van links naar rechts, van aureool naar aureool, eerst keurig op het pad, daarna tussen de bomen door, de struiken over, het krassen van takken langs haar armen negerend. Omringd door beuken en heesters wordt het donker, koel en vochtig. Een geur van oude boeken in haar neus. De laatste lichtstraal volgend die de bladeren doordringt, zo groot dat al het stof van het bos zich erin verzamelt en als een woeste sneeuwstorm circuleert, duwt ze een struik aan de kant.

Open weide, midden in het bos. De lichtstraal valt op een rode tulp, statig en stijfjes haar boorden omhoog. Ontelbare bloemen met evenveel kleuren om de tulp heen. Een zoete, haast bedwelmende geur als honing en een azuurblauwe hemel brengen haar zintuigen op hol. Knipperend ontwaart ze een figuur tussen de bloemen in de kleermakerszit voor stijve mensen, met de benen onder de knieën gevouwen. Een man. Met zijn rug tegen een mahoniehouten kist aan, die zo lang en breed is dat er een matras met dekbed op ligt, houdt hij een zwart boek voor zich. Op de linkerbovenpunt zit een helwitte vlinder.

Ze loopt naar hem toe.

Is het de vakantie? Het bos? De bedwelmende honinggeur? Al haar instincten verwerpend spreekt ze de vreemde man aan.

‘Ha-Hallo?’

De man lijkt hufteerproof vastgeketend aan de kist. Op zijn grijze haren liggen melkgroene en reeds verdorde blaadjes. Zijn verwilderde, verticale baard heeft de lengteverschillen van een panfluit. Zijn kleren zijn op z’n best als tijdloos te beschrijven.

Waarschuwend steekt hij een wijsvinger op. Zijn ogen roetsjen langs de laatste pagina’s van zijn boek, dat kunstig in een hand balanceert. Op de achterzijde van het omslag leunt een man op zijn balkonhekje.

Zo staat ze daar een paar minuten. Ze pakt de bolster uit haar kottzak en probeert er weer een scheur in te krijgen.

‘Sorry, wat wilde je weten?’

Met een doffe klap heeft de man zijn boek dichtgeslagen. De vlinder vliegt naar zijn schouder.

Spiereen waarvan ze het bestaan niet eens afweet ontspannen na zijn eerste klanken. Met kinderlijke eenvoud beseft ze dat de bedwelmend zoete honinggeur niet van de bloemen afkomt, maar van de man. Ze is alleen nog hier en nu en wil nooit meer weg. Ziet dat ook niet als optie.

Met slappe lippen komt ze tot: ‘Wat doet u hier?’

De man lacht. ‘Ik zit en lees. Wat doe jij hier?’

‘Ik? Ik ben niet op vakantie gegaan dit jaar. Ik ben hier gebleven.’

‘Hier?’ zegt de man speels. ‘Ik heb je hier nog nooit gezien. Hier komen alleen vliegtuigen over.’

‘Hoe weet u dat, woont u dan hier?’

‘Hmm, hoe zal ik het zeggen. Ik woon hier wel, maar ook weer niet. Ik was net nog onder professoren in Monaco,’ een glimlach, ‘voordat jij me kwam storen. Doe dat nooit meer, het is heel gevaarlijk iemand vlak voor het einde uit zijn verhaal te halen. Dan komt hij vast te zitten tussen twee werelden en is hij er nooit echt bij met zijn gedachten.’

Ze heeft geen idee waar de man over praat. Toch blijft ze vragen stellen. Uren moeten er verstrijken, maar de bloemen blijven open en de lucht weigert te schemeren alsof zelfs tijd ervoor kan kiezen om langer te blijven hangen bij gezelligheid. Met brandende hielen slokt ze zijn woorden op. De man vertelt dat hij in principe altijd op reis is. Alles wat hij nodig heeft zit in de kist.

‘Mag ik erin kijken?’ vraagt ze wippend van het ene been op het andere.

De oude man staat verrassend vlug op, draait zich naar het gevaarte.

‘Kom je wat dichterbij?’ Hij duwt zijn duimen tegen twee ijzeren clips en de kist vliegt open, het matras katapulterend.

Voordat ze er erg in heeft rollen de tranen over haar wangen. Honderden, zo niet duizenden vlinders komen uit de kist tevoorschijn. Felgroen, knalroze, rijkelijk gepatroneerd vliegen ze de lucht in, speels draaiend en kerend, sommigen de vleugels driftig klappend, anderen zwevend op thermiek, en dat alles zonder ook maar het minste geluid te maken. Een koolwitje dwarrelt op haar rechtervuist, die de bolster omklemt.

De man pakt haar andere arm beet en trekt haar naar de kist. Ze kijkt erin. Diep, oneindig veel dieper dan je op basis van het grasland zou zeggen, is de kist gevuld met boeken. Stapels hoog rijzen ze uit de duisternis, haaks over elkaar liggend als levensgrote muizenrapjes.

Met blinkende ogen kijkt de man haar aan.

‘Daarom ben ik er wel, maar ook weer niet. Elk boek neemt me mee op reis, brengt me ergens anders. En dat in een paar minuten tijd. Waar anderen nog bij de beveiliging op Schiphol staan, ben ik al op safari. Of op zee. In een duikboot. Net wat je wil.’ Hij slikt. ‘Snap je?’

Ze knikt. Toch knaagt er iets.

‘Ik begrijp u hoor, helemaal. Maar... écht op reis bent u niet. U houdt uzelf een beetje voor de gek, denk ik.’

De man glimlacht. ‘Denk jij dat? Geloof jij na dit alles’ – hij spreidt zijn handen, kijkend naar de bloemenzee, naar de wolk vlinders die elkaar als een zwerm zwaluwen achterna vliegt en afbuigt met een geluid als een omslaande pagina – ‘nog steeds niet in wonderen? Kijk dan eens in je rechtervuist.’

Ze buigt haar hoofd, het koolwitje vliegt op. Langzaam opent ze haar vuist, een kreetje slakend als een prachtig gladde, roodbruin gloeiende kastanje uit de bolster barst.